

Звіт про результати публічного громадського обговорення проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії»

1. Найменування органу виконавчої влади, який проводив обговорення

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП).

2. Назва проєкту акта, винесеного на обговорення

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), на виконання пункту 176 Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2023 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 07.02.2023 № 2910-ІХ (далі – Постанова ВРУ) розробила проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Проєкт Закону), який 17.04.2023 оприлюднено на офіційному вебсайті НКРЕКП.

3. Інформація про осіб, що взяли участь в обговоренні

Участь у публічному громадському обговоренні прийняли представники ТОВ «Місто для людей», ГС «Асоціація управителів житла», ГО «Всеукраїнська рада голів ОСББ», ТОВ «Енера Чернігів», Міністерства розвитку громад територій та інфраструктури України.

4. Інформація про пропозиції, що надійшли до органу виконавчої влади за результатами обговорення, із зазначенням автора кожної пропозиції

Зауваження та пропозиції до Проєкту Закону приймалися до 13 липня 2023 року (включно). До НКРЕКП у визначений термін зауваження та пропозиції до Проєкту Закону надійшли від ТОВ «Місто для Людей» листами від 01.05.2023 № 312, від 10.05.2023 № 324 та від 10.07.2023 № 351, ГС «Асоціація управителів житла» листом від 09.05.2023 № 1326/05/23, ТОВ «Енера Чернігів» листом від 11.05.2023 № 03.1/3085.

5. Інформація про врахування пропозицій та зауважень громадськості з обов'язковим обґрунтуванням прийнятого рішення та причин неврахування пропозицій та зауважень

Пропозиція ГС «Асоціація управителів житла» (лист від 09.05.2023 № 1326/05/23):

На підставі визначень Споживач, Індивідуальний споживач, Колективний споживач, Управитель та норм Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон про ЖКП), а також Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон), зокрема наведеного у Законі визначення «споживач - фізична особа, у тому числі фізична особа - підприємець, або юридична особа, що купує електричну енергію для власного споживання», визначити, що Управитель багатоквартирного

будинку не є споживачем електричної енергії, оскільки закупає електричну енергію для потреб співвласників багатоквартирного будинку, а не власного споживання.

Пропонується уточнення норм Проекту Закону щодо закупівлі електричної енергії для освітлення місць загального користування, живлення ліфтів та забезпечення функціонування іншого спільного майна багатоквартирного будинку - співвласниками багатоквартирних будинків, а саме передбачити положеннями Проекту Закону:

1) викладення частини першої статті 63 Закону у такій редакції: «Універсальні послуги надаються постачальником таких послуг побутовим та малим непобутовим споживачам, а також іншим споживачам, визначеним цим Законом у тому числі співвласникам багатоквартирних будинків, які споживають електричну енергію для освітлення місць загального користування, живлення ліфтів та забезпечення функціонування іншого спільного майна багатоквартирного будинку»;

2) викладення абзацу одинадцятого пункту 13 розділу XVII Прикінцевих та перехідних положень Закону у такій редакції: «У багатоквартирних житлових будинках, в тому числі співвласникам багатоквартирних будинків, які споживають електричну енергію для освітлення місць загального користування, живлення ліфтів та забезпечення функціонування іншого спільного майна багатоквартирного будинку, на технічні цілі (аварійне та евакуаційне освітлення, роботу індивідуальних теплових пунктів, котельень, ліфтів, насосів, замково-переговорних пристроїв, протипожежних систем, систем вентиляції, димовидалення та кондиціонування, систем сигналізації, авіаційних маяків, що належать власникам квартир багатоквартирного будинку на праві спільної власності) та освітлення дворів, східців і номерних знаків».

Позиція НКРЕКП: пропозиція врахована частково, в частині, що не суперечить нормам підпункту шостого частини четвертої статті 8 Закону про ЖКП.

Проект Закону було доопрацьовано Регулятором (з урахуванням зазначеної пропозиції частково) і положеннями його передбачено викласти частину першу статті 63 Закону в такій редакції:

«Універсальні послуги надаються постачальником таких послуг **виключно** побутовим та малим непобутовим споживачам, **а також у інших випадках визначених цим Законом.**

Постачальник універсальних послуг не може відмовити побутовому та/або малому непобутовому споживачу, який знаходиться на території здійснення його діяльності, **а також у інших випадках, визначених цим Законом,** в укладенні договору постачання електричної енергії».

Також Проектом Закону передбачено внесення редакційних змін до абзаців десятого - п'ятнадцятого пункту 13 розділу XVII Прикінцевих та перехідних положень Закону, згідно з якими всі споживачі, що купують електричну енергію на цілі зазначені в абзацах одинадцятому – чотринадцятому пункту 13 розділу XVII Прикінцевих та перехідних положень Закону, у тому числі у багатоквартирних житлових будинках (без конкретизації словами «співвласники багатоквартирних будинків», оскільки така конкретизація можлива за умови внесення змін до Закону про ЖКП) - **купується у постачальника універсальних послуг та** оплачується за цінами, за якими постачальник універсальних послуг здійснює постачання електричної енергії побутовим споживачам.

Прийняте рішення: урахувати пропозиції частково у Проекті Закону.

Пропозиція ТОВ «Місто для Людей» (листи від 01.05.2023 № 312 та від 10.05.2023 № 324, та від 10.07.2023 № 351). Пропозиції щодо формулювання положень Проекту Закону не надавалися. Наводяться зауваження.

На виконання пункту 9 розділу VI Прикінцевих положень Закону про ЖКП (у частині приведення центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність до вимог законодавства, зокрема Закону про ЖКП та Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку») необхідним є надання Управителю окремого статусу та забезпечення неможливості ототожнення Управителя зі «споживачем електричної енергії», котрим він не являється. Несприятливими наслідками кваліфікації Управителя, як споживача електроенергії є штучне завищення обсягів споживання (через застосування розрахункових схем із загальнобудинковими лічильниками, нарахувань по точках без засобів обліку, недозавантаженню трансформаторів струму, по об'єктах без договорів, неконтрольованому споживанню у гуртожитках, тощо), за які управитель не має підстав платити.

Також існує ряд неузгодженостей юридичних, технічних та процесуальних питань, які тягнуть за собою проблеми в нарахуваннях, взаємовідносинах, по яких у Управителів відсутні законні процесуальні механізми вирішення та впливу.

Позиція НКРЕКП: пропозиція врахована частково.

Пропозиція є частково обґрунтованою в частині, що чинне законодавство містить низку невідповідностей норм матеріального права або їх відсутність стосовно врегулювання відносин між суб'єктами (у тому числі управителями), які об'єктивно присутні в електрозабезпеченні багатоквартирного будинку, і таким чином потребує доопрацювання шляхом внесення змін до нормативно-правових актів. Разом з тим, оскільки Проект Закону поширюється на певне коло споживачів, зокрема, зазначених в абзацах десятому - п'ятнадцятому пункту 13 розділу XVII Прикінцевих та перехідних положень Закону, а не виключно на управителів, у зв'язку з чим виникає потреба в розмежуванні питань:

- 1) щодо доопрацьованого з урахуванням пропозицій учасників обговорення Проекту Закону, метою якого є забезпечення права на універсальну послугу споживачів, визначених положеннями Закону, як це передбачено Постановою ВРУ;
- 2) щодо кола проблемних аспектів діяльності Управителів багатоквартирних будинків, врегулювання яких потребує внесення змін до низки нормативно-правових актів.

Прийняте рішення: урахувати пропозиції частково, без змін до Проекту Закону, шляхом створення робочої групи з метою опрацювання проблемних аспектів, пов'язаних із закупівлею електричної енергії під час надання послуги управителями багатоквартирних будинків.

Пропозиція ТОВ «Енера Чернігів» (лист від 11.05.2023 № 03.1/3085)

У багатоквартирних житлових будинках на технічні цілі (загальний облік житлового будинку, аварійне та евакуаційне освітлення, роботу індивідуальних теплових пунктів, котелень, ліфтів, насосів, замково-переговорних пристроїв, протипожежних систем, систем вентиляції, димовидалення та кондиціонування,

систем сигналізації, авіаційних маяків, що належать власникам квартир багатоквартирного будинку на праві спільної власності) та освітлення дворів, східців і номерних знаків.

Для точності обліку електричної енергії значна кількість житлових будинків обладнані загальнобудинковими лічильниками, які обліковують обсяг електричної енергії, що використовується на технічні цілі. Таким чином, фактично вся електрична енергія у житловому будинку споживається побутовими споживачами.

Позиція НКРЕКП: пропозиція не врахована, оскільки: не вся електрична енергія у житловому будинку споживається побутовими споживачами, значна частина електричної енергії споживається на непобутові потреби у нежитлових (а також житлових) приміщеннях власниками, орендарями тощо, облік та оплата якої має здійснюватися відокремлено.

Прийняте рішення: Пропозиція відхилена.

Проведення публічних громадських обговорень:

Проведення публічних громадських обговорень Проекту Закону, розпочатих 14 червня 2023 року, продовжилось у режимі відеоконференції у два етапи 17.07.2023 та 24.07.2023 за участю заінтересованих сторін, які виявили бажання взяти участь.

Оскільки на момент проведення публічних громадських обговорень 17-24 липня 2023 року не набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та "зеленої" трансформації енергетичної системи України», а 27.07.2023, після офіційного оприлюднення, набрав чинності, - Проект Закону потребує доповнення додатковим положенням щодо узгодження абзацу третього частини першої статті 63 Закону (в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та "зеленої" трансформації енергетичної системи України») з положеннями абзаців десятого - п'ятнадцятого пункту 13 розділу XVII Прикінцевих та перехідних положень Закону.

За результатами публічного громадського обговорення:

пропозиції учасників обговорення врахувати частково в частині, що не суперечить законодавству, зокрема Закону про ЖКП;

створити робочу групу із залученням учасників, які взяли участь в обговоренні, а також операторів систем розподілу, постачальників універсальних послуг з метою обговорення проблемних аспектів, пов'язаних із закупівлею електричної енергії під час надання послуги управителями багатоквартирних будинків.

Прийняте рішення: Проект Закону доопрацьовано з частковим урахуванням пропозицій учасників обговорення, які не суперечать Закону про ЖКП.